

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan osavuositarkastus 1.1. - 31.3.2021

KAKOLK 22.04.2021 § 26
1218/02.02.01/2021

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2021 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan laute- ja johtokunnille pääsääntöisesti kuukausittain. Ensimmäinen raportti laaditaan helmikuun lopun tilanteesta. Osavuositarkastuksia seuraavien kuukausien tilanteista ei laadita kirjallista raporttia ellei toteumaennuste ole oleellisesti muuttunut.

Osavuositarkastukset laaditaan maaliskuun, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja talousennusteen lisäksi myös talousarvion toiminnallisten tavoitteiden ja yksiköiden omien käyttösuunnitelmatavoitteiden toteutumisesta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talouden toteuma tammi – maaliskuulta 2021 palvelualueittain.

	2021	2020
Talous- ja hallintopalvelut	24 %	25,8 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelut	-0,2 %	2,8 %
Koulutuspalvelut	25,2 %	23,2 %
Varhaiskasvatuspalvelut	25,7 %	21,4 %
Yhteensä	22,1 %	21,3 %

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talouden ennuste on heikko. Toteuma on kertynyt hieman eri tavalla kuin vuonna 2020, mutta menojen osalta voidaan päätellä ylitystä tulevan merkittävästi. Ylityspaine hyvinvoinnin edistämisen palvelujen osalta on oppimisen tuessa 0,4 milj. euroa, koulutuspalvelujen osalta 0,8 milj. euroa ja varhaiskasvatuspalveluissa 0,5 milj. euroa. Ennuste on tehty oletuksella, että syksyllä koronapandemia ei vaikuta toimintaan.

Palvelualueiden alkuvuoden keskeisin toiminta:

Talous- ja hallintopalvelut

Toimisto- ja hallintotyö on organisoitu uudelleen alkuvuoden aikana. Muutoksen läpivienti tapahtuu kevään 2021 aikana.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelut

Hyvinvoinnin edistämisen palveluissa alkuvuosi on sujunut koronaturvallisesti rajoituksen huomioiden. Yhteisö- ja Satama ja Ruuska ovat toimineet rajoitetusti, esimerkiksi yhteisö- ja Sataman kävijämäärät ovat keskimäärin 30 % matalammat, kuin vuosi sitten vastaavana ajanjaksona ennen koronaa.

Yhteensä 60:lle sosiaali- ja terveysjärjestölle myönnettiin avustusta vuodelle 2021. Avustuksia oli jaettavissa 68 700 euroa. Järjestötapaaminen toteutettiin maaliskuun alussa ensi kertaa kokonaan etäyhteyksin. Osallistujia oli linjoilla parhaimmillaan 88 henkilöä. Lapsiystävällinen kunta –mallin nykytilan kartoitus käynnistyi indikaattoritiedon keräämisellä ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnatulla kyselyllä.

Kaupungin yksiköissä suoritettavia harjoituksia jouduttiin rajoittamaan alkuvuodesta, mutta 1.2.2021 alkaen harjoittelut ovat toteutuneet yhdessä oppilaitosten kanssa laadittujen koronaohjeistusten ehdoin. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tuli voimaan 20.1. henkilöstöä koskeva maskisuositus, joka on yhteneväinen perusopetuksen kanssa. Oppivelvollisuuden laajennuksen

valmistelua sekä koulutuspalveluiden prosessien päivitystä on tehty yhdessä koulutuspalveluiden kanssa.

Lasten ja perheiden palveluiden osalta on aloitettu ITLA:n (Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö) lapsuuden rakentajat – oppimisverkostotoiminta, jonka tavoitteena on systeeminen muutos lapsi- ja perhepalveluissa. Pilottialueeksi on valikoitunut Utran ja Rantakylän alue ja pilottikohteeksi 4–10 –vuotiaat haastavasti käyttäytyvät lapset sekä heidän perheensä. Yhtenä painopisteenä toiminnassa on eri kehitysympäristöjen (koti, varhaiskasvatus/ koulu ja vapaa-aika) ja palveluiden yhteistoiminnan tarkastelu. Tarkastelun tavoitteena on saada aikaan lapsen näkökulmasta toimiva arki etenkin erilaisten elämänmuutosten ja haasteiden kohdatessa perhettä. Tämä edellyttää työn tekemistä yhdessä sekä aikuisten että lasten sote palveluiden, varhaiskasvatuksen, koulun ja kolmannen sektorin kesken. Toisena painopisteenä on mahdollistaa toiminnallisia ja osallisuuteen kutsuvia yhteisöjä (harrastamisen Suomen malli). Huomiota kiinnitetään lasten pärjäävyyden lisäämiseen ja kuullaan heidän toiveitaan vapaa-ajan suhteen. Kolmantena painopisteenä on koneoppimisen hyödyntäminen lapsiperhepalveluiden tarpeen ennakkoinnin ja arvioinnin apuna paikallisia riski- ja pärjäävyystekijöitä tunnistamalla. Toiminta on alkanut alueen lapsi- ja perhepalveluiden (kaupungin ja soten) esimiesten tilaisuudella ja seuraavaksi on vuorossa alueen lapsi- ja perhepalveluiden muiden työntekijöiden tilaisuus. Verkostossa on mukana Joensuun lisäksi muutama siun soten alueen kunta, Tampere ja Soite. Toimintaa tukevat ITLA (Tiina Ristikari), Mieli ry sekä Oulun yliopisto (Mika Niemelä).

Nuorisopalveluiden osalta nuorisotilat ovat olleet normaalisti auki ja nuorten tarve kokoontua ja sosiaalisten kontaktien tarve on ollut nähtävillä. Maskien käyttö on siirtynyt hyvin nuorille arjen toiminnaksi näissä oloissa. Nuorisokortti on mahdollistanut ajantasaisen seurannan tilojen kävijöistä ja samalla kortin omaavien nuorten määrä on kasvanut. Ryhmässä on voimaa- oppitunnit 7-luokkalaisille on viety läpi kaikilla kouluilla, ja yhteistyö koulujen kanssa on ollut muutenkin tiivistä. Rantakylän nuorisotilan siirtyminen Pataluodon koulun tiloihin on sujunut hyvin ja nuoret ovat löytäneet palveluihin. Etsivän nuorisotyön roolia Ohjaamon toiminnassa on vahvistettu ja toimintaa kehitetty yhdessä työllisyyspalveluiden kanssa.

Koronan aiheuttamien poikkeusolojen oppimiseroja tasaavan hankkeen toiminta jatkui entisellään ja digitutoreiden aloittamalle työlle valmisteltiin jatkohankkehakemus OKM:n 15.3 sulkeutuneelle rahoitushakukierrokselle. Helmi-maaliskuussa toteutettiin OPH:n rahoituksella varhaiskasvatuksessa toteutettavan Vuorovaikutushankkeen rekrytointi ja hanke pääsee alkamaan kevään aikana. Varhaiskasvatuksen harjoittelujen osalta valmisteltiin koordinoitu toimintamalli, johon siirryttiin maaliskuussa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Joensuun vastuulla olevalle maakunnalliselle sairaalaopetukselle erityisavustuksen konsultatiivisen sairaalaopetuksen lisäämiseksi vuosille 2021–2022. Toiminnalla vahvistetaan ehkäisevän ja varhaisen tuen toimintakulttuuria, monialaista työtä ja siten inklusiota.

Koulutuspalvelut

Valtakunnallisesti siirryttiin etäopetukseen yläkouluissa ja lukioissa 8.3.–26.3. Joensuussa varauduttiin etäopetukseen, mutta jatkettiin kaikissa kouluissa lähiopetuksella talviloman (8.3.–14.3.) jälkeen, koska Pohjois-Karjala ja Joensuu olivat perustasolla.

Kevätlukukaudella 30.3. mennessä oli karanteenissa ja sen myötä etäopetuksessa ollut 153 nuorten peruskoulutuksen oppilasta.

Maaliskuun alussa käynnistettiin Koulutuspalvelujen vuosittaisten pääprosessien sekä niihin liittyvien tehtävien ja delegointien sekä TEAMSin kansiorakenteen päivitys. Päivitystarve johtui ennen kaikkea kaupungin hallinnon keskittämisestä johtuvista henkilöstö- ja

esimiesmuutoksista ja Hyvinvoinnin toimialan sisäisistä tehtävämuutoksista sekä oppivelvollisuuden laajennuksesta.

Oppivelvollisuuden laajennukseen liittyen viranhaltijoiden tehtävät ja vastuut päivitettiin. Tämä koski koulutusjohtajaa, kieli- ja kulttuuriryhmien koordinaattoria, opinto-ohjaajia sekä kaupungin koordinoivaa opinto-ohjaajaa. Valtakunnalliseen valvonnan ja ohjauksen Valpas-tietojärjestelmään perustettiin tarvittavat koulutuspalvelujen käyttäjäryhmät. Näille ryhmille suunnataan valtakunnallisesti tiedotusta ja koulutusta huhtikuusta alkaen.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus

Maahanmuuttajapalveluiden sekä viestinnän kanssa on toteutettu yhteistyössä koronatiedottamista monin eri tavoin maahanmuuttajaperheille ja koulutuspalveluissa on toteutettu monikielinen ja kuvitettu koronaohjeistus. Yhteistyötä on tehty tiiviisti myös Siun soten infektioyksikön kanssa. Kiertävien kiekuohjaajien ja opettajien panostusta on lisätty edelleen niille oppilaille, joilla on ilmennyt oppimiseroja erityisesti poikkeusoloista johtuen.

Hankkeet

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt 68 000 euroa perusopetuksen ohjauksen kehittämiseen tähtäävään OHJUS-hankkeeseen vuosille 2021–2022. Hanke tukee oppivelvollisuuden laajennuksen toimeenpanoa. Tavoitteena on luoda yhteiset käytänteet tiedonsiirtoon ja sekä kehittää perusasteen ja toisen asteen nivelvaihetta tukevia toimintatapoja ja tehostetun ohjauksen käytänteitä. Hanke on seudullinen yhteishanke, jossa ovat Joensuun lisäksi mukana Ilomantsi, Juuka, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu, Polvijärvi sekä Rantakylän ja Tulliportin normaalikoulut. Hankkeen kokonaisbudjetti on 85 500 e, ja sen omavastuuosuus on 20 %. Omavastuuosuus jyvitetään yhteistyökumppaneille perusopetuksen oppilasmäärän perusteella.

Tilojen osalta ei uutta tammi-helmikuussa raportoidun jälkeen.

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuksen alkuvuosi on jatkunut paineisena. Koronapandemia aiheuttaa henkilöstön poissaoloja matalalla kynnyksellä ja sijaisten saatavuus on ollut välillä heikkoa. Varsinaisia karanteenitilanteita on ollut kuitenkin vain muutamia. Palvelut on kuitenkin pystytty järjestämään varsin hyvin.

Syksyn rekrytoinnit käynnistyvät huhtikuussa. Oman vivahteensa rekrytointeihin ja henkilöstön sijoitteluun on tuonut kaksivuotinen esiopetuskokeilu, jonka takia järjestelyjen lukitseminen tapahtuu hieman normaalia myöhemmin.

Varhaiskasvatuspalveluissa hoidossa olevien lasten määrä on laskenut noin 40 lapsella. Perhepäivähoito näyttää edelleen vähenevän 10 prosentin vuosivauhdilla. Kevään ajaksi avatut lisäryhmät on otettu kokonaisuudessaan käyttöön.

Syksyksi avautuvat yksityiset päiväkodit Kanervalan ja Hukanhaudalle auttavat paikkaatilannetta ja ensi syksyn paine paikkojen suhteen on merkittävästi matalampi kuin kuluneena talvena.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on edennyt hieman odotettua hitaammin ja kokeiluyksiköt saatiin tietoon vasta huhtikuun puolella muutaman viikon oletettua myöhemmin. Joensuussa kokeiluun valikoitui Kanervalan, Marjalan, Pajakadun, Petäikkölän, Reijolan, Sinkkolan, Soutajanpuiston ja Utran päiväkodit sekä Pilke Marjalan päiväkotit. Muissa päiväkodeissa esiopetusta annetaan normaaliin tapaan yksivuotisena.

Kokeiluun voivat hakea kokeilussa mukana olevien päiväkotien lapset. Lisäksi kokeilupäiväkotien lähialueella kotihoidossa olevista lapsista valikoituu kokeiluun

tietty prosentti. Haku esiopetuksen kokeiluun järjestetään huhti–toukokuussa Valtio korvaa kokeilun kustannukset valtionavustuksena. Avustus koskee kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäistä vuotta kompensoiden tulojen menetykset ja aiheutuneet lisäkustannukset laskennallisesti keskimääräisten esiopetuskulujen mukaan. Korvausmenetelmä on yhdenmukainen kaikissa 105 kokeilukaupungissa ja ensimmäisten varovaisten arvioiden mukaan kokeilu on Joensuun kannalta kustannusneutraali.

Valmistelija: palvelujohtaja, taloussuunnittelija

Hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

merkitä osavuositarkastuksen ajalta 1.1. – 31.3.2021 tiedokseen.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Jere Nuutinen saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.